

2 p.) از نظر اهمیت، این انرژی قابل‌مقایسه با اهمیت نفت در قرن بیستم است. بیش از ۴۲ درصد منابع انرژی گاز جهان در خلیج فارس است. این مسئله به‌عنوان یکی از پتانسیل‌های توسعه‌ای برای کشورهای این منطقه و هم‌چنین یکی از اهرم‌های تأثیرگذار در سیاست خارجی این کشورها به حساب می‌آید. از آنجایی که همکاری درخصوص صادرات و واردات گاز طبیعی بیشتر از طریق خط لوله و انعقاد قراردادهای بلندمدت انجام می‌شود، می‌تواند به‌عنوان یک متغیر مؤثر، در روند همگرایی کشورهای حوزه‌ی خلیج فارس عمل کند. نکته‌ی دیگر این‌که برخلاف منابع نفت که در همه‌ی کشورهای حوزه‌ی خلیج فارس ذخایر قابل‌توجهی وجود دارد، بیشترین ذخایر گاز منطقه، متعلق به ایران و قطر است و بقیه‌ی کشورها ذخایر گاز قابل‌توجهی ندارند. (جدول ۳) براین اساس کشورهای منطقه خود بازار بسیار مناسبی برای نقل و انتقال انرژی گاز محسوب می‌شوند. کشوری مثل عربستان و دیگر کشورهای منطقه در مسیر توسعه‌ی اقتصادی و صنعتی خود در آینده نیاز مبرمی به گاز ایران و قطر خواهند داشت. از نظر نزدیکی جغرافیایی و نیاز کمتر به منابع مالی جهت سرمایه‌گذاری نیز، خرید گاز از ایران و قطر به نفع همه‌ی کشورهای منطقه‌ی خلیج فارس و خاورمیانه و حتی ترکیه، اروپا و آسیای جنوب شرقی از جمله هند، چین، پاکستان، کره جنوبی است.

جدول ۳. ذخایر گاز در کشورهای منطقه خلیج فارس (میلیارد مترمکعب)

ردیف	کشور	ذخایر	رتبه در جهان
۱	ایران	۳۳,۷۲۱	۱
۲	قطر	۲۴,۰۷۲	۲
۳	عربستان	۹,۲۰۰	۵
۴	امارات متحده عربی	۶,۰۹۱	۷
۵	عراق	۳,۸۲۰	۱۲
۶	کویت	۱,۷۸۴	۲۰
۷	عمان	۶۵۱	۲۹
۸	بحرین	۹۲,۰	۵۳

(U.S. Energy Information Administration, 2019)

۳-۵. همکاری‌های مشترک دریایی، علمی - تحقیقاتی و زیست‌محیطی

یکی از ظرفیت‌های مهم برای همگرایی اقتصادی در منطقه‌ی خلیج فارس مربوط